

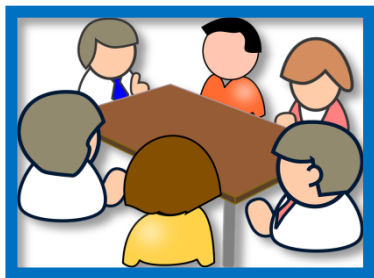
Warto wiedzieć

Zdarza się, że mamy wątpliwości, jak poprawnie powiedzieć: **koniami czy końmi?** **liściami czy liśćmi?** **gałęziami czy gałęźmi?** No cóż... język polski jest trudny, a z formami narzędnika I. mnogiej niektórych rzeczowników... bywa różnie.

Większość rzeczowników ma w narzędniku liczby mnogiej końcówkę -ami, ale są też wyrazy z zachowaną od wieków końcówką -mi.

Zwróćcie uwagę, że mówi się i pisze (wyłącznie!): **końmi, przyjaciółmi, dziećmi, gośćmi, pieniędzmi,** (a nie: koniami, przyjacielami, dzieciami, gościami, pieniądzami).

Językoznawcy uważają jednak,

że już wkrótce formy z *-ami*, mogą stać powszechnie obowiązujące i mogą wyprzeć z polszczyzny te postacie, które w narzędniku miały dotąd końcówkę *-mi*.

Tak już się stało w wypadku słowa *konie*.

Kiedy używamy tego wyrazu nie w odniesieniu do zwierzęcia, tylko – przenieśnie – do człowieka,

w wielu wypowiedziach natrafimy właśnie

na formę *koniami*, np.

● ***Chłopcy nie sprzątają swojego pokoju.***

Nie wiem, co zrobić

z tymi „starymi koniami”,

którym nie chce się pracować.

Zawsze też mówimy

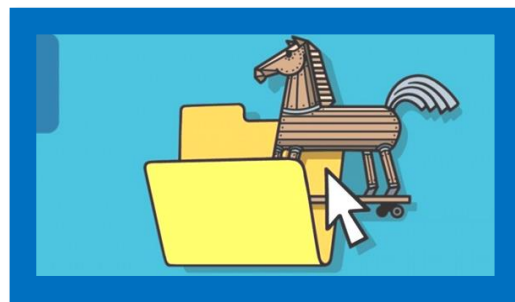
z koniami mechanicznymi,

a nie: końmi mechanicznymi

(w zdaniach dotyczących mocy

silnika).

Wielu internautów też używa postaci narzędnikowej koniami, kiedy mówi o koniach trojańskich, czyli 'wirusie' (np. **Miałem kłopot w swoim komputerze z koniami trojańskimi**).

Jeden ze współcześnie wydanych słowników języka polskiego dopuścił już rozróżnienie:

z końmi (zwierzę) i z koniami (przenośnie o wyrośniętych młodzieńcach lub jako termin komputerowy - wirus i jednostka mocy).

Jeszcze jedna podpowiedź: forma celownika liczby pojedynczej „koniu” jest niepoprawna.

A teraz proponujemy ćwiczenie.
Sprawdźcie, czy dacie sobie z nim radę.

Wyjaśnij, co oznaczają następujące związki frazeologiczne:

- co koń wyskoczy
- czarny koń
- konia z rzędem temu
- koń by się uśmieł
- jakby go kto na sto koni wsadził
- zjeść konia z kopytami
- znać się jak tyse konie

Jeżeli będziecie mieć kłopoty z odpowiedzią, sprawdźcie znaczenie frazeologizmu w słowniku frazeologicznym.